Lausunto eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaostolle
Kalevi Sorsa -säätiö
Lauri Finér

Asia: O 2/2025 vp Listaamattomien yhtiöiden omistajayrittäjien verotuksen kokonaisuus

1. Yhteenveto

Kalevi Sorsa -säätiö kiittää mahdollisuudesta antaa asiasta lausunto verojaostolle. Verojaosto on pyytänyt näkemystämme erityisesti listaamattomien yhtiöiden omistajayrittäjien verotuksen kokonaisuudesta, listaamattomien yhtiöiden osinkoverotuksen verotuksen kehittämistarpeista sekä yritysverotuksen tason merkityksestä omistajayrittäjän verotuksen kannalta.

Lausunnossa käydään läpi Suomen nykyisen osinkoverotuksen keskeiset ongelmat, jotka johtuvat siitä, että osinkojen verotus ei ole tasapuolista eli neutraalia suhteessa muihin tuloihin. Tämä haittaa talouden toimintaa ja johtaa epäoikeudenmukaiseen lopputulokseen, kun samansuuruista tuloa verotetaan eri verran. Erot nousevat jopa yli 30 prosenttiyksikköön.

Osinkoverotuksen suurimmat ongelmat voitaisiin ratkaista luopumalla listaamattomien osakeyhtiöiden verohuojennuksesta tai kaventamalla sitä. Se onnistuisi esimerkiksi muuttamalla osinkoverotusta yksinkertaisemmaksi siten, että listaamattomien osakeyhtiöiden ja pörssiyhtiöiden osinkoja verotettaisiin samalla tavalla eikä verotus olisi sidottu varallisuuden määrään. Samalla voitaisiin uudistaa osinkoverotusta progressiivisemmaksi, jolloin pienimpiä osinkoja voitaisiin verottaa nykyistä matalammin ja suurempia korkeammin. Näin voisi kertyä jopa satoja miljoonia euroja lisää verotuloja, joita voitaisiin käyttää kasvua vauhdittaviin toimiin tai julkisen talouden vahvistamiseen. Samalla vähennettäisiin taloudellista eriarvoisuutta ja kohdennettaisiin julkisen talouden sopeutusta myös varakkaimpiin.

Lausunnossa on esitetty myös muita tapoja ratkaista osinkoverotuksen ongelmia. Ne koskevat nykyisen osinkoverotuksen parametrien muutoksia ja nettovarallisuuden manipuloinnin estämistä. Lisäksi lausunnossa on käsitelty, miten Suomi voisi turvata osinkoveropohjaa kansainväliseltä pääomatuloverokilpailulta, joka on kiihtynyt viime vuosina. **Se edellyttäisi muun muassa arvonnousuveron käyttöönottoa ja kansainvälistä yhteistyötä niin kahdenvälisesti kuin EU-tasolla.**

Lausunnossa on käyty myös läpi uusinta tutkimusta yhteisö- ja osinkoverotuksen vaikutuksesta kasvuun. **Esimerkiksi Verotutkimuksen huippuyksikön (FIT) ja Valtion taloudellinen tutkimuskeskuksen (VATT) viime syksynä julkaiseman tutkimuskatsauksen mukaan *"yhteisö- ja osinkoverojen alentaminen kaikilta yrityksiltä on tutkimusnäytön valossa melko tehoton tapa vaikuttaa investointeihin ja kasvuun".*** Lisäksi on käsitelty osinko- ja yhteisöveron kohdentumista eri tuloluokkien välillä. Molemmat kohdistuvat lähes yksinomaan suurituloisimpaan tulokymmenykseen ja senkin sisällä eniten suurituloisimpaan yhteen prosenttiin. Yhteisövero kohdistuu suurelta osin Suomessa toimivien ulkomaisten yhteisöjen omistajiin, kun taas osinkoverotus kohdistuu kotimaisiin omistajiin. Yhteisövero on siis erityisen tärkeässä roolissa, kun halutaan turvata Suomen veropohjaa ja varmistaa, että veronmaksajat hyötyvät täällä harjoitetusta liiketoiminnasta.

2. Suomen osinkoverotuksen ongelmat ja ratkaisut

2.1 Suomen epätasapuolinen osinkoverotus haittaa taloutta ja on epäoikeudenmukaista

Suomen osinkoverotuksessa on kaksi pääasiallista ongelmaa, jotka kytkeytyvät siihen, että eri tulojen verotus ei ole tasapuolista eli neutraalia.[1]

Ensiksi epätasapuolinen verotus haittaa talouden toimintaa, sillä eri osinkoja verotetaan eri tavoin. Lisäksi osinkojen verotus on huomattavasti alempaa kuin suurien ansiotulojen verotus. Verotus ei siis ole talouden kannalta *tehokasta*. Näin verotus vääristää työntekoa ja investointeja sekä johtaa verosuunnitteluun, minkä voi nähdä markkinahäiriönä. Ongelmaa korostaa se, että listaamattomien yhtiöiden osinkojen verotus on sidottu osinkoa jakavan yrityksen nettovarallisuuteen. Se ohjaa pääomia talouden kannalta tehottomiin kohteisiin. Lisäksi se johtaa verosuunnitteluun, sillä nettovarallisuutta on mahdollista manipuloida eri tavoin.

Suomen osinkoverotuksen taloutta ohjaavista vaikutuksista on runsaasti tutkimusnäyttöä. Sen vuoksi erityisesti listaamattomien osakeyhtiöiden osinkoverotuksen uudistamista on esitetty lukuisissa tutkimuksissa ja asiantuntijaraporteissa.[2]

Toiseksi epätasapuolinen verotus johtaa epäoikeudenmukaiseen lopputulokseen. Samansuuruisesta ja jopa saman luonteisesta tulosta maksetaan siis eri suuruista veroa riippuen siitä, nostetaanko se yhtiön kautta vai palkkana, ja onko osinkoa jakava yhtiö listattu pörssiin. Listaamattomien osakeyhtiöiden verohuojennettujen osinkojen verotus jää tosiasiallisesti alimmillaan 7,5 prosenttiin, jolloin niin kutsuttu *integroitu osinkovero* yhteisövero huomioiden on 26 prosenttia. Vastaavasti ansiotulojen marginaalivero voi nousta suurituloisilla yli 55 prosenttiin eli yli kaksi kertaa korkeammaksi (ks. kuviot 1 ja 2). Myös ero pörssiyhtiöiden osinkoverotukseen on suuri, sillä niissä integroitu osinkovero on alimmillaan 40,4 prosenttia. Tämä nostaa kynnystä listautua pörssiin ja siten hankkia pääomia kotimaisilta piensijoittajilta.

Osaltaan osinkoverotuksen epätasapuolisuuden vuoksi Suomen verotus ei myöskään ole progressiivista. Keskituloinen palkansaaja maksaa tällä hetkellä tuloistaan jopa suurempaa veroa kuin kaikkein suurituloisimmat, joille osingot ja muut pääomien tuotot Suomessa keskittyvät. Tilastojen mukaan Suomen verotus ei ole edes keskimäärin progressiivista enää suurituloisimmalle 1 yhdelle prosentille, joilla pääomatulot muodostavat noin puolet kaikista tuloista (ks. kuviot 3 ja 4). Muilla pääomatulojen osuus jää keskimäärin muutamaan prosenttiin.

Tämä on ollut syynä siihen, että varallisuus on keskittynyt Suomessa vuoden 1993 verouudistuksesta alkaen. Sittemmin varakkaimman prosentin varallisuus on viisinkertaistunut, kun taas suuren enemmistön eli alimman 90 prosentin varallisuus on pysynyt suunnilleen ennallaan (ks. kuvio 5).

[1] Ongelmia on käsitelty perusteellisemmin viime vuonna julkaistussa Suomen osinkoverotusta koskevan raportin luvuissa 2 ja 3. Ks. Finér, Lauri (2023): *Lisää verotuloja reilusti: Miten erilaiset osinkoveromallit vaikuttaisivat verokertymään ja tulonjakoon Suomessa?* Saatavilla https://sorsafoundation.fi/wp-content/uploads/kss-osinkovero-web.pdf

[2] Aihetta koskeva tutkimuskatsaus esimerkiksi alaviitteen 1 raportin luvussa 2.4.2. (ks. taulukko 3).

Kuvio 1. Integroitu pääomatulo-osinkojen ja ansiotulojen marginaaliveroprosentti 2024 (integroitu vero sisältää 20 % yhteisöveron).

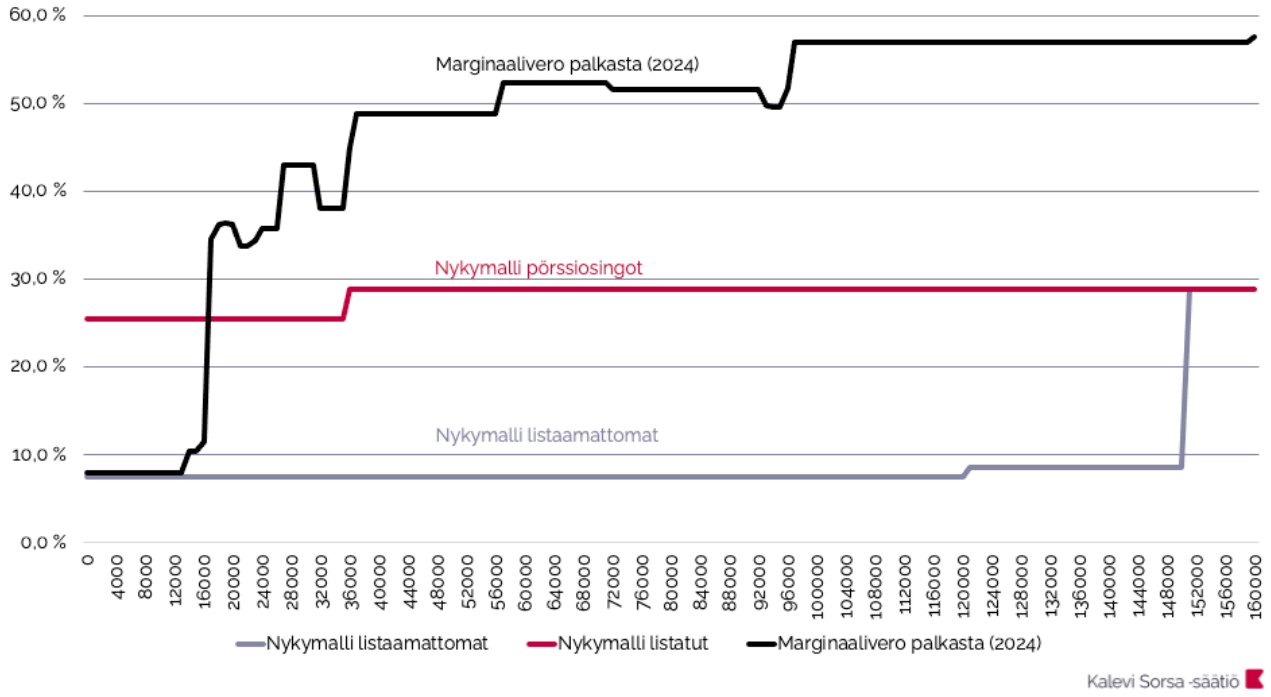

Kuvio 2. Pääomatulo-osinkojen ja ansiotulojen marginaaliveroprosentti 2024 (ei sisällä yhteisöveroa).

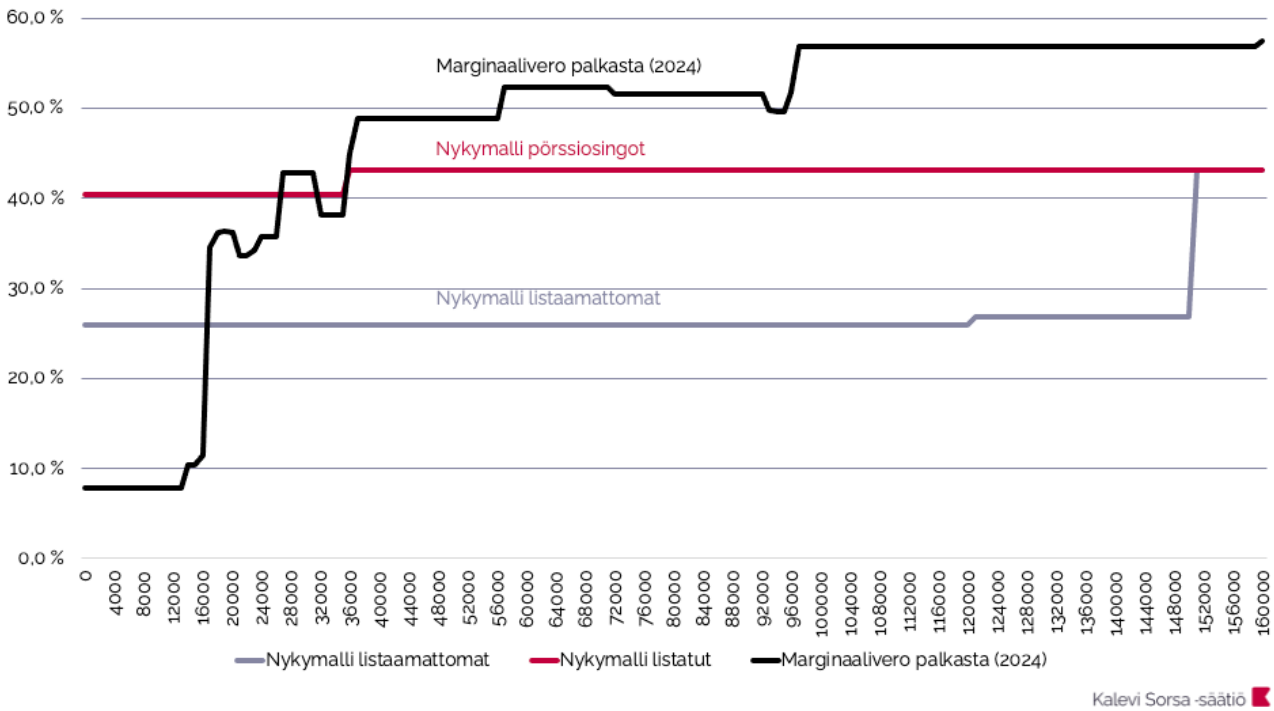

Kuvio 3. Keskimääräiset kokonaisveroasteet tuloryhmissä verolajeittain 2018 (%).[3]

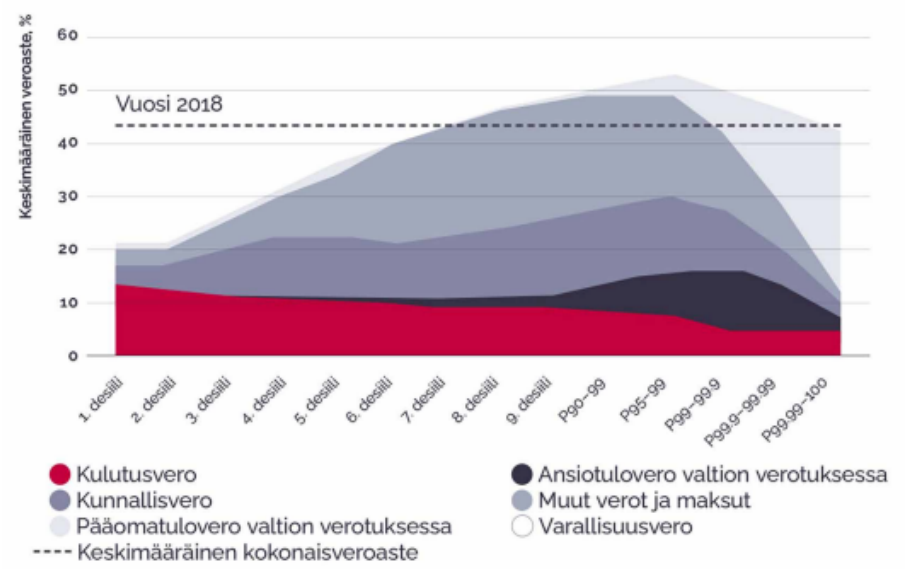

Kuvio 4. Väestön suurituloisimman 1 prosentin ja muun 99 prosentin bruttotulokoostumus 1995–2018.[4]

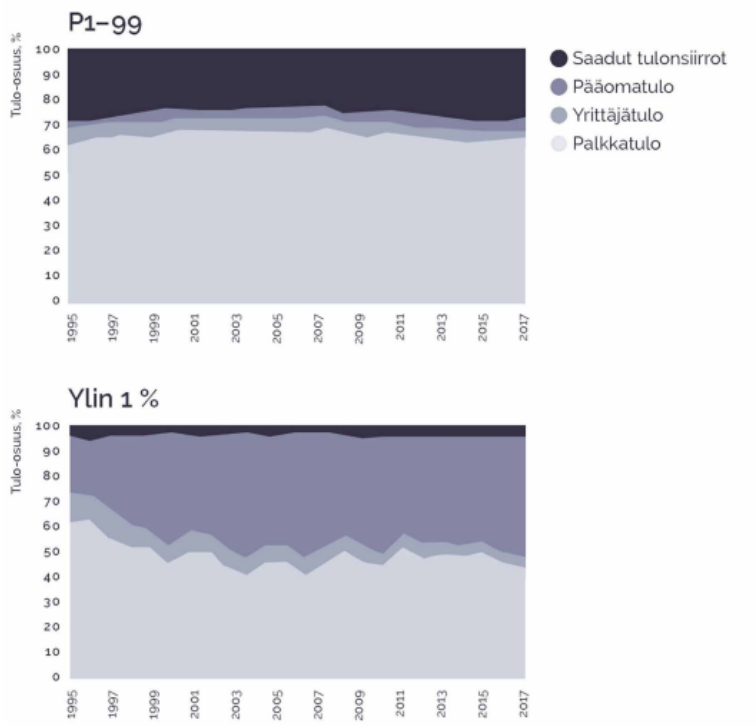

[3] Pääomatulovero valtion verotuksessa sisältää osinkoveron sekä osinkoa jakavan yhtiön maksaman yhteisöveron. "Muut verot ja maksut" sisältää työnantajan pakolliset sosiaalivakuutukset. Aineistolähde: Tilastokeskus. Riihelä, Marja ja Tuomala, Matti (2022). Verotuksen rooli tulo- ja varallisuuserojen taustalla. Teoksessa Eriarvoisuuden tila Suomessa 2022 (toim. Rajavuori, Anna). Saatavilla: https://sorsafoundation.fi/wp-content/uploads/eriarvoisuuden-tila-suomessa-2022-web.pdf

[4] Myös suurituloisimman 1 prosentin sisällä pääomatulot keskittyvät suurituloisimmille. Lähde: Riihelä ja Tuomala 2022. Aineistolähde: Tilastokeskus.

Kuvio 5. Kotitalouksien nettovarallisuus eri varallisuusluokissa 1987–2019.[5]

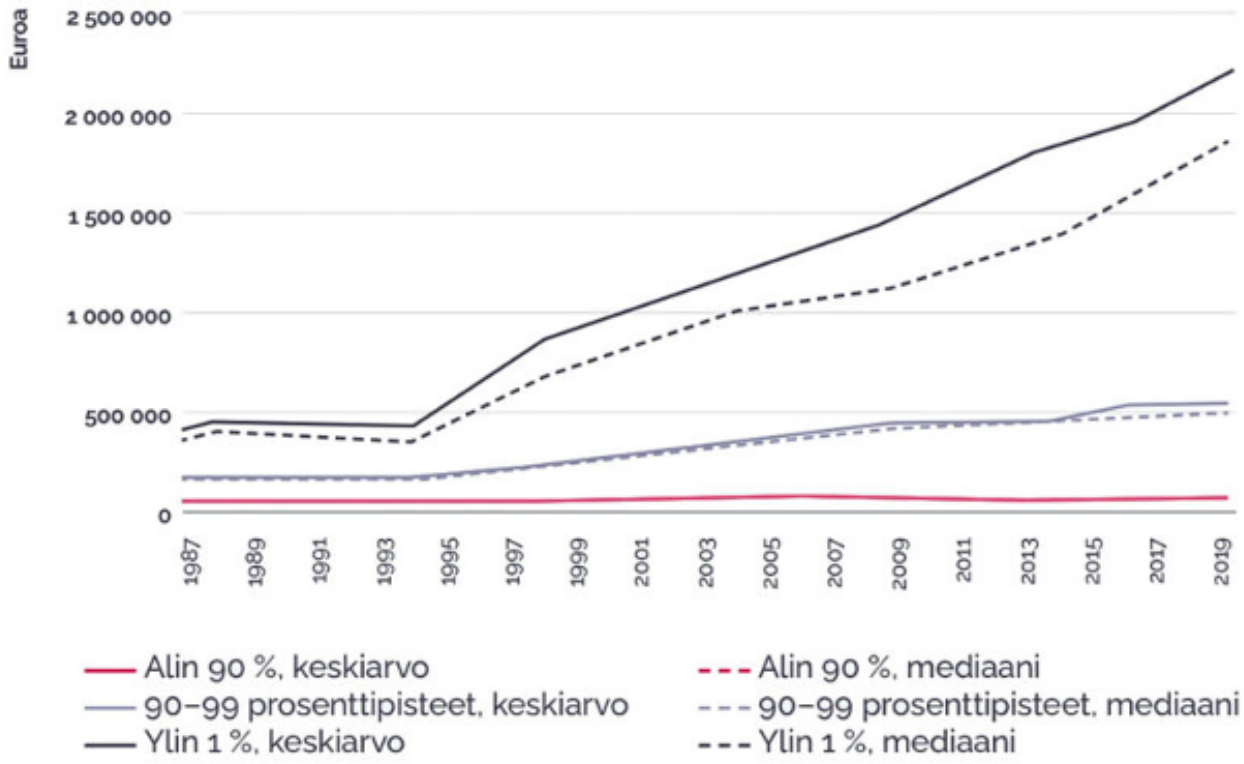

2.2 Miten Suomen osinkoverotusta voidaan muuttaa tasapuolisemmaksi?

Suomen osinkoverotuksen suurin ongelma on siis se, että se johtaa epätasapuoliseen verotukseen: samansuuruisia tuloja verotetaan eri verran, pienempiä jopa enemmän kuin suurempia. Ongelman ratkaiseminen vaatii siis verotuksen uudistamista tasapuolisemmaksi eli neutraalimmaksi. Se edellyttää erityisesti kahta asiaa:

1. Osinkoverotuksen taso pitäisi saattaa lähemmäs ansiotuloveroa.
2. Pörssiosinkojen verotuksen pitäisi olla lähempänä listaamattomien osakeyhtiöiden verotusta.

Käytännössä ongelman ratkaisu edellyttää ainakin verohuojennettujen osinkojen verotuksen selvää korottamista, sillä toinen vaihtoehto, ansiotuloverojen alentaminen nykyisen osinkoverotuksen tasolle, pienentäisi verotuloja useilla miljardeilla euroilla. Lisäksi se vauhdittaisi varallisuuden keskittymistä entisestään. Uudistamalla osinkoverotusta verohuojennuksia kaventamalla voitaisiin kerätä jopa satoja miljoonia verotuloja. Samalla verotusta uudistettaisiin markkinoiden toiminnan kannalta tehokkaammaksi.

Kalevi Sorsa -säätiön viime vuonna julkaisemassa raportissa arvioitiin, millaisilla osinkoverouudistuksilla voitaisiin ratkaista edellä mainittuja ongelmia[6]. Raportti sisältää myös

[5] Lähde: Riihelä ja Tuomala 2022. Aineistolähde: Tilastokeskus.
[6] Raportin laskelmat toteutti tutkimuslaitos Labore Tilastokeskuksen SISU-mikrosimulointimallilla. Ks. Finér, Lauri (2023): *Lisää verotuloja reilusti: Miten erilaiset osinkoveromallit vaikuttaisivat verokertymään ja tulonjakoon Suomessa?* Saatavilla https://sorsafoundation.fi/wp-content/uploads/kss-osinkovero-web.pdf

arviot yhdeksän eri osinkoveromallin vaikutuksista julkiseen talouteen sekä tulonjakoon tuloluokkien, sukupuolten ja maakuntien näkökulmasta. Laskelmat osoittavat, että osinkoverotuksen uudistaminen kohdistuisi pääosin suurituloisimpaan tulokymmenykseen ja senkin sisällä eniten suurituloisimpaan prosenttiin. Suurituloisimman tulokymmenyksen osuus vaikutuksesta vaihteli mallista riippuen välillä 82–100 prosenttia ja suurituloisimman prosentin osuus välillä 25–71 prosenttia[7]. Vaikutus olisi selvästi suurempi miehille kuin naisille eli osinkoveron kiristäminen lisäisi sukupuolten tasa-arvoa. Se vähentäisi myös alueiden eriarvoisuutta, kun veronkorotus hyödyttäisi suhteellisesti erityisesti Itä-Suomen maakuntia.

Vertailun perusteella raportissa suositetaan verotuksen uudistamista yksinkertaiseksi niin, että listaamattomien osakeyhtiöiden verotusta nostettaisiin lähemmäksi pörssiyhtiöiden verotusta. Näin edistettäisiin myös investointeja ja markkinoiden toimintaa, kun muun muassa kynnys pörssilistautumiseen laskisi. Raportissa esitetään myös muita uudistusvaihtoehtoja. Niitä esitellään lyhyesti seuraavaksi.

Osinkoverotuksen uudistaminen yksinkertaisemmaksi

Helpoin tapa poistaa osinkoverotuksen ilmeisimpiä ongelmia olisi osinkoverotuksen uudistaminen yksinkertaisemmaksi siten, että se ei olisi riippuvaista osinkoa jakavan yrityksen nettovarallisuudesta. Tämä voitaisiin tehdä esimerkiksi verottamalla listaamattomien osakeyhtiöiden osinkoja samoin kuin pörssiosinkoja tällä hetkellä (efektiivinen osinkovero 25,5–28,9 %).

Samalla voitaisiin muuttaa veroprosentteja ja tehdä osinkoverotuksesta nykyistä progressiivisempaa, jolloin pienimpiä osinkoja verotettaisiin nykyistä matalammin ja suurempia korkeammin (ks. kuvio 6). Olennaista kuitenkin olisi, että listaamattomien osakeyhtiöiden verotus nousisi ainakin aivan pienimpiä osinkoja lukuun ottamatta. Raportista käy ilmi, että tällaiset veromallit voisivat kasvattaa verotuloja vuositasolla staattisesti arvioiden 300–800 miljoonaa euroa[8]. Progressiivisilla veromalleilla veronkorotus voitaisiin kohdistaa kokonaan suurituloisimpaan tulokymmenykseen ja 70-prosenttisesti suurituloisimpaan yhteen prosenttiin, kun muilla verotus jopa laskisi (ks. kuvio 7). Lisääntyneitä verotuloja olisi myös mahdollista käyttää esimerkiksi ansiotuloverojen alentamiseen tai koulutukseen ja tutkimukseen, mikä voisi lisätä kasvua.

[7] Mallit on kuvattu tarkemmin raportin luvussa 4 ja vaikutusarviot sen liitteessä.
[8] Raportin osinkoveromallit 5, 6, 8 ja 9 (ks. raportin luku 4).

Kuvio 6. Pääomatulo-osinkojen ja ansiotulojen marginaaliveroprosentti eri reformimalleissa verrattuna nykytilanteeseen (reformi 5 vastaa pörssiosinkojen nykyistä verotusta, reformi 9 on nykyistä progressiivisempi veromalli)[9]

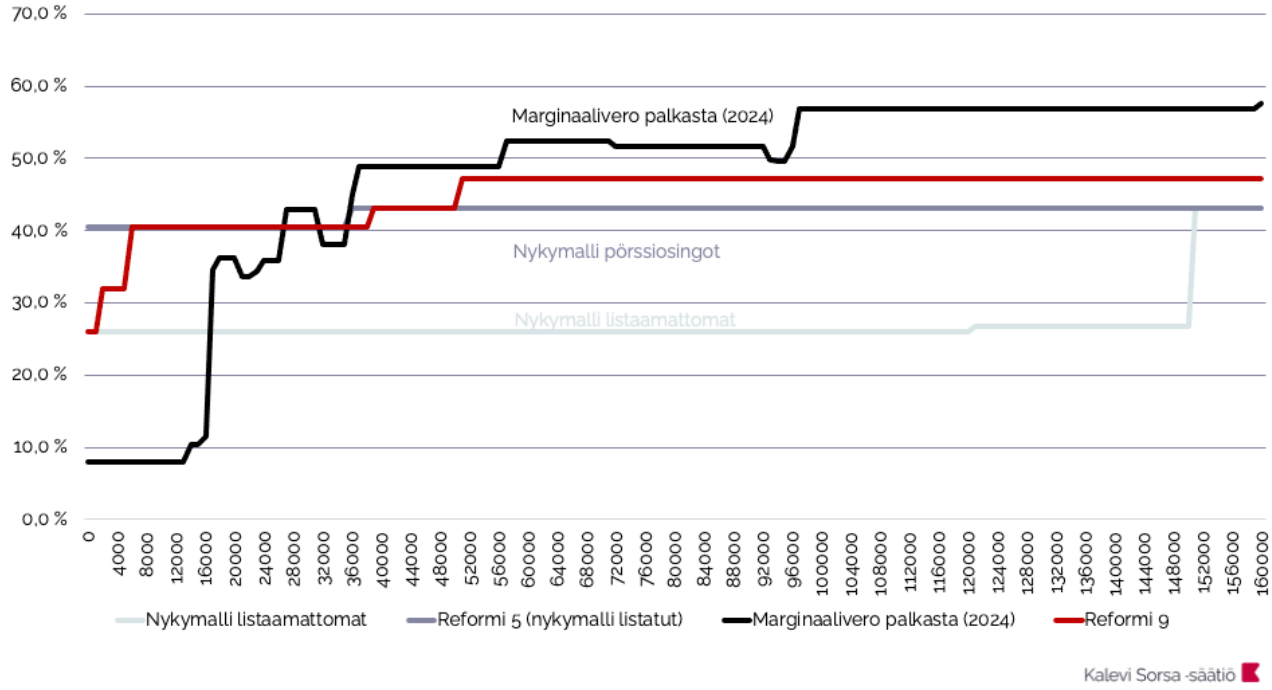

Kuvio 7. Kotitalouksien verojen muutos keskimäärin eri tuloluokissa progressiivisessa veromallissa (reformi 9, €/vuosi)

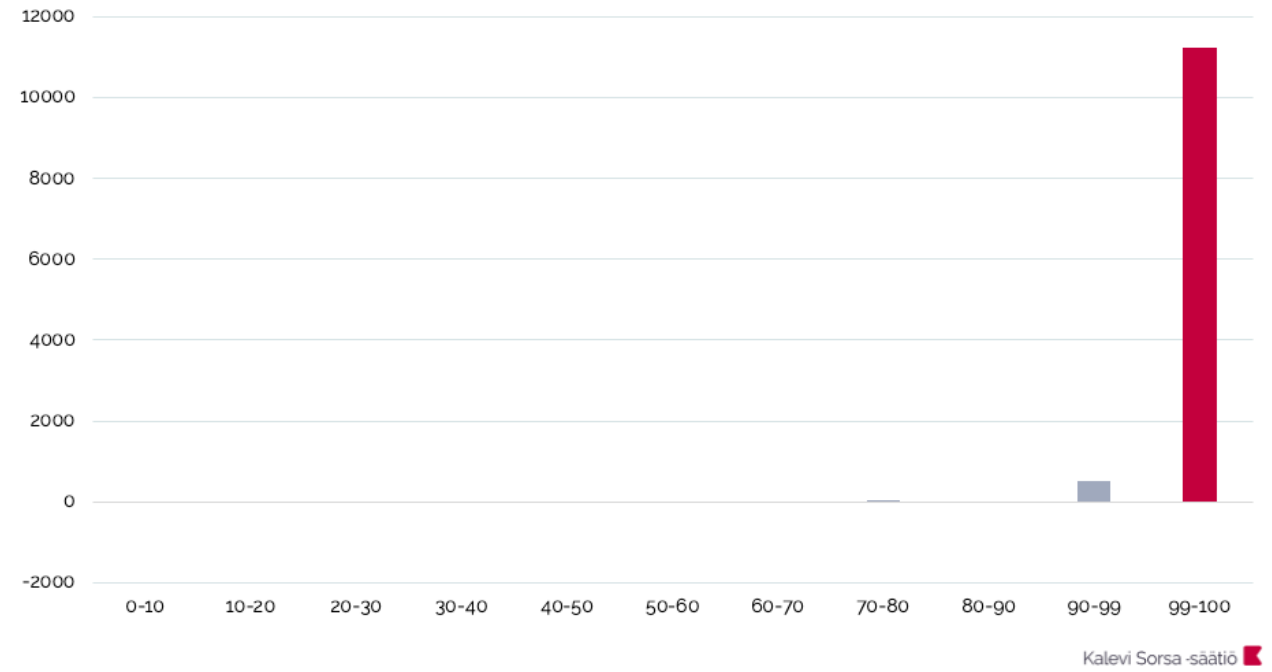

[9] Reformi 9 olisi niin kutsuttu progressiivinen veromalli. jossa matalissa alle 5 000 euron osingoissa verotus olisi nykyistä pörssiosinkojen verotusta alempaa ja suurissa yli 50 000 euron osingoissa nykyistä korkeampaa. Malleja kuvattu tarkemmin raportin luvussa 4.

Nykyisen osinkoveromallin pohjalta tehdyt uudistukset

Osinkoverotuksen ongelmia voitaisiin ratkaista myös nykyisen osinkoveromallin pohjalta. Se edellyttäisi kuitenkin varsin suuria muutoksia niin veromallin parametreihin kuin siihen liittyvään nettovarallisuuden laskentaan, sillä nettovarallisuutta on tällä hetkellä varsin helppo manipuloida eri tavoin.

Tällöin tulisi vähimmillään alentaa verohuojennettujen osinkojen laskennassa käytettyä 8 prosentin tuottoprosenttia, joka on perusteettoman korkea. Esimerkiksi valtiovarainministeriön vuoden 2010 verotuksen kehittämistyöryhmä sekä vuoden 2017 yritysverotuksen asiantuntijatyöryhmä ehdottivat rajan alentamista tuntuvasti[10]. Lisäksi voitaisiin korottaa verohuojennettujen osinkojen veroprosenttia. Pörssiyhtiöiden osinkoverotuksessa ei ole vastaavaa huojennusta, joten niiden verotusta ei tarvitsisi tällaisessa mallissa muuttaa.

Esimerkiksi valtiovarainministeriön yritysverotuksen asiantuntijatyöryhmän vuoden 2017 veromalli eroaa nykyisestä kolmella tavalla. Ensiksi verohuojennettujen osinkojen tuottoprosentti on puolet matalampi eli 4 prosenttia. Toiseksi verohuojennettuja osinkoja verotetaan hieman korkeammin (vero 12 % nykyisen 7,5 % sijaan). Kolmanneksi mallissa verotuksen progressiota on kevennetty laajentamalla osinkoverohuojennus myös suurimpiin yli 150 000 euron osinkoihin. Siksi suurimmissa osingoissa verotus laskisi huomattavasti.

Tällaisen veromallin ongelma olisi se, että se jopa lisäisi verosuunnittelua ja nettovarallisuuden manipulointia, jos nettovarallisuuden laskentaan ei samalla puututtaisi. Huojennus olisi myös edelleen mittava verrattuna esimerkiksi Ruotsiin, jossain osinkojen vero on alimmillaan 20 prosenttia. Kaikkein varakkaimpien verotukseen se ei vaikuttaisi mitenkään. Suurimpien osinkojen verotus jopa laskisi, kun huojennuksen yläraja poistuisi, mikä todennäköisesti lisäisi kasvattaisi niitä koskevaa verosuunnittelua.

Nykymallin ongelmien korjaaminen ei onnistukaan pelkästään parametrien muutoksilla vaan myös nettovarallisuuden laskentaa pitäisi uudistaa, jos verotus halutaan yhä sitoa siihen. Näitä vaihtoehtoja on käsitelty seuraavaksi.

Nettovarallisuuslaskennan uudistaminen

Verotuksen tason sitomista sijoitetun pääoman määrään voidaan perustella talousteorian näkökulmasta. Tällaisella järjestelyllä voidaan vapauttaa sijoitusten niin kutsuttu riskitön voitto verosta, sekä huomioida se, että inflaatio syö sijoitetun pääoman arvoa. Toisaalta riskitöntä korkoa suurempaa voittoa olisi perusteltua verottaa samoin kuin muita tuloja ilman erillisiä huojennuksia.

Suomen nykyinen veromalli ei kuitenkaan huomioi näitä teoreettisia tavoitteita ja on epäselvää, onko niitä edes mahdollista huomioida kovin hyvin. Korkean nettovarallisuusrajan ohella ongelma liittyy siihen, että nettovarallisuutta voidaan manipuloida ja osinkojen maksua on mahdollista lykätä haluamaansa ajankohtaan matalamman osinkoveron varmistamiseksi. Nettovarallisuuden manipulointi onnistuu yksinkertaisimmallaan siirtämällä yksityisomaisuutta

[10] Valtiovarainministeriö (2010). Verotuksen kehittämistyöryhmän loppuraportti. Valtiovarainministeriön julkaisu 51/2010. Saatavilla: https://vnk.fi/julkaisu?pubid=3801 / Valtiovarainministeriö (2017). Yritysverotuksen asiantuntijatyöryhmän raportti. Valtiovarainministeriön julkaisu 12/2017. Saatavilla: https://vm.fi/julkaisu?pubid=174013

yritykseen tai jättämällä varoja sinne, jolloin voidaan nostaa isompi määrä matalasti verotettuja osinkoja. Lisäksi osakevaihdoksi kutsutuilla yritysjärjestelyillä voidaan manipuloida nettovarallisuutta ilman, että edes tarvitaan oikeaa varallisuutta. Ilmiötä on käsitelty laajasti viime aikoina[11].

Ongelmia voitaisiin ratkaista nettovarallisuuden laskentaa muuttamalla ja siihen liittyvän verohuojennuksen käyttöä rajaamalla. Ensiksi verohuojennus tulisi rajata vain aidosti omistajayrittäjille, jotka työskentelevät yrityksessä. Passiivisia sijoittajia olisi perusteltua kohdella tasapuolisesti riippumatta siitä, sijoittavatko he pörssiyhtiöön vai listaamattomaan yhtiöön.

Toiseksi nettovarallisuuden laskennassa tulisi huomioida vain aidosti yrityksen liiketoiminnan käytössä oleva varallisuus. Tämä edellyttäisi, että verosuunnittelun vuoksi yhtiöön sijoitetut ja jätetyt varat pystyttäisiin erottamaan muusta varallisuudesta. Tämän toteutus ei kuitenkaan ole aivan yksinkertaista, sillä se edellyttäisi yrityksen eri omaisuuserien jaottelua sen mukaan ovatko ne liiketoiminnan käytössä. Tämä on kuitenkin mahdollista. Verotuksessa on aiemminkin eritelty yrityksen varallisuutta sen luonteen mukaan, kun osaa tuotoista on verotettu eri verolakien mukaisesti.

Kolmanneksi tulisi estää nettovarallisuuden manipulointi yritysjärjestelyin. Se voitaisiin toteuttaa esimerkiksi siten, että nettovarallisuuden laskennan pohjana käytettäisiin konsernitasetta emoyhtiön taseen sijaan, jolloin konsernin sisäisiä laskennallisia omaisuuden arvonmuutoksia ei huomioitaisi. Valtiovarainministeriö tekee aiheesta paraikaa selvitystä, jonka pohjalta tulisi toteuttaa tarvittavat lakimuutokset nopealla aikataululla.

Neljänneksi tulisi arvioida tarkemmin nykyistä arvonmääritystä. Tässä voitaisiin käyttää mallina esimerkiksi Ruotsin mallia, jossa arvon määrityksen lähtökohtana on osakkeiden hankintahinta yhtiön nettovarallisuuden sijaan.

Käytännössä nettovarallisuuteen nojaavan mallin riski on siis se, että se on tavallisen yrittäjän kannalta monimutkainen ja se johtaa kalliiseen verosuunnitteluun. Siksi ensisijaisena voidaan pitää yksinkertaisempaa osinkoveromallia, jota on käsitelty edellä.

2.3 Suomen pääomatulojen veropohja vuotaa ulkomaille

Toisenlainen Suomen osinkoverotukseen liittyvä ongelma on, että pääomatulojen veropohja vuotaa ulkomaille. Osinkovero on mahdollista välttää jopa kokonaan kerryttämällä tuloa yhtiöön tai esimerkiksi hyödyntämällä holdingyhtiöitä tai *sijoitussidonnaisia henkivakuutuksia* eli niin kutsuttuja vakuutuskuoria. Tulo voi olla mahdollista nostaa näistä rakenteista verovapaasti muuttamalla matalan verotuksen maahan ennen nostoa.

Tuore Kalevi Sorsa -säätiön ja Foundation For European Progressive Studiesin raportti osoittaa, että viime vuosikymmenen aikana yhä useammat Euroopan maat ovat räätälöineet varakkaille yksityishenkilöille verohelpotuksia, joita he voivat hyödyntää tällaisessa verosuunnittelussa[12]. Suomi nousee raportissa esiin maana, joka on erityisen herkkä muiden maiden verohelpotusten aiheuttamille veromenetyksille. Toisin kuin useimmissa raportissa tarkastelluista 15 maasta,

[11] Ks. esim. Finnwatch (2023a). Kevyempää osinkoverotusta holdingyhtiöjärjestelyillä. Tutkimusartikkeli, syyskuu 2023. Saatavilla: https://finnwatch.org/images/pdf/Kevyempaa_osinkoverotusta_holdingyhtiojarjestelyilla.pdf
[12] Ks. Finér, Lauri & Pankka, Niko (2025): *Tackling tax avoidance – reforming capital income taxation in the EU?* Saatavilla https://sorsafoundation.fi/wp-content/uploads/kss-reforming-capital-income-taxation-in-the-eu-web.pdf

Suomessa ei estetä rajat ylittävää verovälttelyä arvonnousuverolla. Lisäksi Suomella on useiden maiden kanssa kansainvälisistä suosituksista poikkeavia kahdenvälisiä verosopimuksia, jotka helpottavat verovälttelyä. Tällaisia sopimuksia on esimerkiksi Arabiemiraattien, Iso-Britannian ja Sveitsin kanssa.

Suomi voisi turvata veropohjaansa ottamalla käyttöön arvonnousuveron ja neuvottelemalla vanhentuneita verosopimuksia uudelleen. Jos toiset maat eivät siihen suostuisi, verosopimukset voitaisiin irtisanoa, kuten esimerkiksi Portugalin kanssa on tehty**. Suomen kannattaisi edistää myös EU-tasolla ja kansainvälisesti pääomatulojen vähimmäisveroa sekä veronkiertodirektiivin ja yritysverotuksen käytännesääntöjen ulottamista yksityishenkilöiden pääomatulojen verotukseen.** Näin parannettaisiin sisämarkkinoiden toimintaa ja varmistettaisiin veropohjan jakautuminen reilusti. Näitä ratkaisuja on käsitelty tarkemmin edellä mainitussa raportissa.

3. Omistajayrittäjän kannalta yhteisö- ja osinkoverotusta tulisi tarkastella kokonaisuutena yhdessä ansiotuloverotuksen kanssa

Osinkoverotus on välttämätön osa tuloverotusta ja sen progressiivisuutta. Se kohdistuu ennen muuta yritysten voittoihin, sillä osingot maksetaan osakeyhtiöiden voittovaroista. Osinkoverotus siis täydentää osakeyhtiöiden voitosta suoraan perittävää yhteisöverotusta.

Yhteisö- ja osinkoveron tasoa onkin syytä tarkastella kokonaisuutena niin omistajayrittäjien kuin passiivisten sijoittajien näkökulmasta, sillä molemmissa tapauksissa ne ratkaisevat, kuinka paljon yritystoiminnasta kertyvää nettotuloa verotetaan. Tällöin olennaista ei niinkään ole, verotetaanko samaa voittoa kahteen eri kertaan vaan se, kuinka korkeaksi yhdistetty osinko- ja yhteisövero eli integroitu osinkovero muodostuu. Osinkovero täydentää osaltaan myös sijoitusrahastojen ja sijoitussidonnaisten henkivakuutusten eli niin kutsuttujen vakuutuskuorien verotusta, sillä osinkotuloja voi nostaa myös niiden kautta.

Osinkoverotus kohdistuu taloudellisessa mielessä osittain myös ansiotuloihin, mikä ilmenee niin, että osa osingoista luokitellaan ansiotuloiksi. Omistajayrittäjillä on myös yleensä mahdollisuus halutessaan nostaa tuloja palkkana osingon sijaan tai niiden ohella. Näin he myös yleensä tekevät, sillä tiettyyn rajaan asti ansiotuloja verotetaan matalammin niiden progressiivisen verotuksen vuoksi.

Lisäksi osinkoverotus turvaa ansiotulojen veropohjaa niin kutsuttuna perälautana. Tämä johtuu siitä, että monilla tulonsaajilla on mahdollisuus nostaa tai saada työstä kertyvät tulonsa osakeyhtiön kautta. Tällöin niitä ei veroteta suoraan tulonsaajan ansiotulona. Tällä on merkitystä, sillä suurituloiset voivat välttää tuloja muuntamalla ansiotuloja osinkotuloiksi nostamalla tulot osakeyhtiön kautta. Tämä johtuu siitä, että integroitu osinkovero jää alimmillaan 26 prosenttiin, kun suurituloisella marginaalivero ansiotulosta voi olla yli 55 prosenttia – siis jopa kaksi kertaa suurempi. Pienituloiset yrittäjät eivät tällaisista järjestelyistä voi hyötyä ainakaan olennaisesti, sillä heillä ansiotuloverotus on progression vuoksi matalaa.

Kun yhteisö- ja osinkoverotus ei ole kokonaisuutena riittävällä tasolla, syntyy tulonmuuntoa, joka pienentää ansiotuloveron tuottoja. Ilmiöstä on Suomesta ja muualta runsaasti näyttöä[13]. Suomessa integroitu osinkovero on kansainvälisesti vertaillen matalalla tasolla, mikä kannustaa

[13] Ks. alaviitteet 1 ja 2.

tulonmuuntoon ja johtaa suurituloisten pääomatulonsaajien verraten matalaan verotukseen[14]. Esimerkiksi Tanskassa yhteisöjen voittojen verotus on verraten korkeaa, kun siellä sekä yhteisövero että osinkovero ovat korkeammalla tasolla. Siksi Tanskassa tulonmuunnosta ei voi saada välttämättä lainkaan hyötyä. Näin progressiivinen verotus toteutuu siellä paremmin ja samalla turvataan veropohjaa. Tanskassa turvataan veropohjaa myös niin kutsutulla arvonnousuverolla.

4. Uuden tutkimustiedon mukaan yhteisö- ja osinkoverotuksen vaikutus kasvuun on vähäistä tai jopa olematonta

Viime aikoina eräät etujärjestöt ovat esittäneet väitteitä siitä, että yhteisö- tai osinkoverojen alentaminen olisi tehokas keino vauhdittaa kasvua. On jopa esitetty radikaalimpia väitteitä, joiden mukaan veronalennukset voisivat rahoittaa itsensä. Uusimman tutkimustiedon perusteella tällaiset väitteet ovat perättömiä.

Esimerkiksi **Verotutkimuksen huippuyksikön (FIT) ja Valtion taloudellinen tutkimuskeskuksen (VATT) viime syksynä julkaiseman tutkimuskatsauksen mukaan *"yhteisö- ja osinkoverojen alentaminen kaikilta yrityksiltä on tutkimusnäytön valossa melko tehoton tapa vaikuttaa investointeihin ja kasvuun".*** He viittaavat niin kotimaiseen kuin ulkomaiseen tutkimuskirjallisuuteen.[15]

On myös olennaista ymmärtää, ettei yhteisöverotuottojen nousu välttämättä kerro kasvusta vaan tulonmuunnosta, koska matalampien verojen seurauksena yhä useammat nostavat tulonsa yhtiön kautta – vastaavasti ansiotulot ja niistä kertyvät verotulot kuitenkin laskevat jopa enemmän. Kasvua syntyisi, jos veronalennukset olisivat johtaneet tuottavuutta lisääviin investointeihin. Tällaisesta ei ole kuitenkaan Suomessa näyttöä[16].

Aihetta koskevaa uutta tutkimusta käsiteltiin myös Kalevi Sorsa -säätiön Veroareena-tapahtumassa 7.2.2025[17]. OECD:n yritys- ja kansainvälisen verotuksen yksikön johtaja Pierce O'Reilly korosti esityksessään, että perinteisesti on ajateltu yhteisöveronalennusten lisäävän investointeja ja sen seurauksena talouskasvua. Uuden tutkimustiedon valossa yhteisöveron yleinen alentaminen ei näytä O'Reillyn mukaan olevan tehokas keino kiihdyttää talouskasvua[18].

Myös tilaisuudessa puhuneen Chemnitzin teknillisen yliopiston taloustieteen professori Sebastian Gechertin ja Philipp Heimbergerin tutkimuksen mukaan yritysverotuksen kasvuvaikutuksia koskevia tutkimuksia vaivaa niin kutsuttu *julkaisuharha*[19]. Se tarkoittaa, että yritysveronalennusten kasvuvaikutuksia löytäviä tutkimuksia on julkaistu herkemmin kuin niitä, joissa merkittäviä kasvuvaikutuksia ei ole löydetty. Harha voidaan havaita satoja eri tutkimuksia tilastollisesti tarkastelevissa niin kutsutuissa meta-analyyseissä. Ne osoittavat, että jos julkaisuharha otetaan huomioon, yleisten yritysveronalennusten kasvuvaikutus voi olla jopa nolla.

---

[14] Ks. esim. OECD (2024). *Tax arbitrage through closely held businesses: Implications for OECD tax systems*. Saatavilla. https://www.oecd.org/en/publications/tax-arbitrage-through-closely-held-businesses_24b4ed4d-en.html
[15] Harju, Jarkko, Koivisto, Aliisa & Matikka, Tuomas (2024). *Mitä uutta tiedämme yritysverojen vaikutuksista?* Saatavilla https://verotutkimus.fi/fit-8-2024-yritysverojen-vaikutuksista/
[16] Ks. alaviite 15.
[17] Esitysten tiivistelmät ja linkit niiden videoihin saatavilla osoitteessa: https://sorsafoundation.fi/asiantuntijat-veroareenassa-yritysverojen-alennukset-eivat-valttamatta-lisaa-kasvua/
[18] Ks. esim. Gechert, Sebastian & Heimberger, Philipp (2022). *Do corporate tax cuts boost economic growth?* Saatavilla https://doi.org/10.1016/j.euroecorev.2022.104157
[19] Ks. alaviite 18.

Kalevi Sorsa säätiö

Kun tosiasiat muuttuvat, myös politiikan pitäisi muuttua. Suomessa on aiemmin jo kokeiltu mittavia yhteisö- ja -osinkoverojen alennuksia, joiden seurauksena Suomen verotus on kansainvälisesti vertaillen matalalla ja hyvin kilpailukykyisellä tasolla. Kasvua nämä päätökset eivät kuitenkaan ole tuoneet. Nyt olisi aika yrittää muita, tutkimuksen perusteella, parempia keinoja.

Niin kutsuttua finanssipolitiikan kerroinvaikutusta koskevissa kansainvälisissä tutkimuksissa on osoitettu, että julkisten menojen kasvattaminen voi olla tehokkaampi keino kasvua kuin verojen alentaminen[20]. Esimerkiksi OECD:ssa katsotaan tällä hetkellä, että yleisten veronalennusten sijaan investointi- tai henkilöstökustannuksiin kohdistuvat tuet, kuten nopeutetut poistot ovat veroasteen alentamista tehokkaampia keinoja lisätä investointeja. Ennen muuta tutkimuksen mukaan kasvun kannalta on olennaista investoida koulutukseen sekä tutkimus- ja kehittämistoimintaan. Yleiset veronalennukset vaikeuttaisivat näiden osaamista vahvistavien toimien rahoitusta. **Yhteisö- ja osinkoveroprosenttien alentaminen ei siis ole perusteltua, jos tavoitteena on vauhdittaa kasvua.**

5. Osinko- ja yhteisöveroa korottamalla voidaan vähentää taloudellista eriarvoisuutta

Hallituksen toteuttamat toimet ovat kiistatta kasvattaneet taloudellista eriarvoisuutta, kun sen leikkaukset ovat kohdistuneet ennen muuta pienituloisimpiin[21]. Lisäksi muun muassa arvonlisäverojen korottaminen koski laajasti myös keskituloisia. Kaikkein suurituloisimmat pääomien omistajat ovat kuitenkin säästyneet sopeutuksen seurauksilta. Osinko- tai yhteisöveroa korottamalla voitaisiin kohdentaa sopeutustoimia myös heihin ja samalla kerätä varoja kasvua tehokkaammin vauhdittaviin satsauksiin.

Kalevi Sorsa -säätiön viime vuonna julkaisemassa tutkimusraportissa arvioitiin, että yhteisöveron korotuksesta noin 45 prosenttia kohdistuisi suurituloisimpaan prosenttiin suomalaisista ja vaikutukset kohdistuisivat lähes yksinomaan suurituloisimpaan kymmenykseen (ks. kuvio 8). Myös kansainvälisissä tutkimuksissa on todettu, että yhteisöveron korotus kohdistuu lähinnä suurituloisiin omistajiin ja palkansaajiin[22].

[20] Gechert, Sebastian & Rannenberg, Ansgar (2018). Which Fiscal Multipliers Are Regime-Dependent? A Meta-Regression Analysis. Saatavilla https://doi.org/10.1111/joes.12241
[21] Sosiaali- ja terveysministeriö (2023): Vuoden 2024 sosiaaliturvamuutosten yhteisvaikutusten arviointi. Saatavilla https://valtioneuvosto.fi/documents/1271139/148062577/V+2024+sosiaaliturvamuutosten+yhteisvaikutukset_muistio.pdf/24e8c11e-78cb-bf3e-6018-ad80359fb45a/V+2024+sosiaaliturvamuutosten+yhteisvaikutukset_muistio.pdf?t=1696842353098
[22] Dobridge, Landefeld, Kennedy & Mortenson (2024). The Efficiency-Equity Tradeoff of the Corporate Income Tax: Evidence from the Tax Cuts and Jobs Act. Saatavilla https://oxfordtax.sbs.ox.ac.uk/article/efficiency-equity-tradeoff-corporate-income-tax-evidence-tax-cuts-and-jobs-act

Kuvio 8. Yhteisöveron kahden prosenttiyksikön korotuksen kohdentuminen eri tuloluokkien välillä yhteensä ja keskimäärin (euroa)[23]

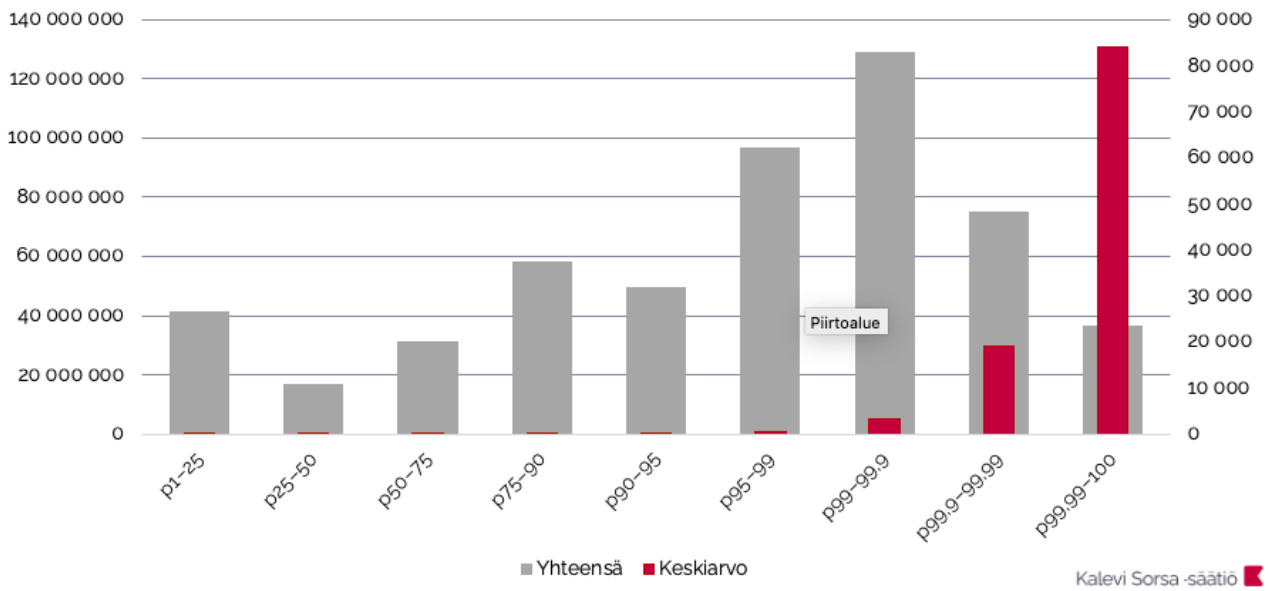

Kunnioittaen,

Lauri Finér
toiminnanjohtaja
Kalevi Sorsa -säätiö
lauri.finer@sorsafoundation.fi

[23] Aineistolähde: Tilastokeskus. Lähde: Heino, Saska (2024). *Rikkaiden vero Yhteisöveron vaikutukset Suomen tulonjakoon.* Saatavilla: https://sorsafoundation.fi/wp-content/uploads/kss-yhteisovero3-web.pdf